

IF SKADEFÖRSÄKRING AB (PUBL)
Barksveg 15, SE-Stockholm

Saksbehandler:
Øystein Solaas

Inspeksjonsrapport: Inspeksjon ved If Sikkerhetscenter Kontrollnummer: 2022.049.I.SFOV

Kontaktpersoner ved inspeksjonen:

Fra virksomheten:
Gerd Ljunggren

Fra Statsforvalteren i Oslo og Viken:
Øystein Solaas

Andre deltagere fra virksomheten:
Terje Hagelund
Steinar Skovholt

Andre deltagere fra Statsforvalteren i Oslo og Viken:
Guro Holte

Resultater fra inspeksjonen

Denne rapporten omhandler resultatet fra inspeksjon ved If Sikkerhetscenter den 22.09.2022. Rapporten er å anse som endelig dersom vi ikke får tilbakemelding om faktiske feil innen to uker etter at rapporten er mottatt.

Statsforvalteren i Oslo og Viken avdekket 7 avvik og ga ingen anmerkning under inspeksjonen.

Statsforvalteren ser alvorlig på avvik 1, 2, 3 og 4. Manglende utslippskontroll (avvik 4) medfører at If skadeforsikring ikke har oversikt over om det er utslipp av PFAS fra brannøvingsplassen. Avvik 1, 2 og 3 gjør at det er risiko for at det er utslipp av PFAS fra brannøvingsplassen til miljøet.

Avvik:

1. If skadeforsikring mottar, mellomlagrer og behandler avfall på brannøvingsplassen uten tillatelse etter forurensningsloven
2. If skadeforsikring mangler oversikt over bruken av slukkemidler på brannøvingsplassen og deres miljøegenskaper
3. Drift og utforming av brannøvingsplassen er mangelfull med tanke på å unngå forurensning av vann og grunn
4. If skadeforsikring mangler utslippskontroll til vann

5. If skadeforsikring mangler en dokumentert miljørisikovurdering for brannøvingsplassen
6. If skadeforsikring mangler tilstrekkelige rutiner samt en systematisk gjennomgang for å sikre etterlevelse av miljøkrav
7. If skadeforsikring mangler oversikt over eventuell eksisterende forurenset grunn på brannøvingsplassen

Avvik er nærmere beskrevet fra side 4 og utover i rapporten.

Oppfølgingen etter inspeksjonen er nærmere beskrevet på side 4.

Elektronisk dokumentert godkjenning, uten underskrift

31.10.2022	Øystein Solaas	Kari Skogen
dato	kontrollør	seksjonssjef

Statsforvalteren i Oslo og Viken

Kopi av rapporten sendes til:

- Indre Østfold kommune
- Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap
- IF skadeforsikring NUF

1. Informasjon om den kontrollerte virksomheten

Ansvarlig enhet

Navn: IF SKADEFÖRSÄKRING AB (PUBL)	
Organisasjonsnr.: 981290410	Eies av: 981290410
Bransjenr. (NACE-kode): 65.120 - Skadeforsikring	

Kontrollert enhet

Navn: If Sikkerhetssenter	Anleggsnr.: 3014.0112.01
Kommune: Indre Østfold	Fylke: Viken
Anleggsaktivitet: Brannøvingsplass	
Tillatelse gitt: 16. februar 1988	Sist endret: 9. desember 2005

2. Bakgrunn for inspeksjonen

Inspeksjonen ble gjennomført for å kontrollere om gjeldende krav fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven og produktkontrollloven overholdes. Inspeksjonen inngår i Statsforvalterens aksjon for brannøvingsplasser.

Tilsynet ble gjennomført i medhold av forurensningsloven § 48 og tillatelsen til virksomheten etter forurensningsloven for If-sikkerhetssenter, vedtatt den 16.02.1988 og sist endret den 09.12.2005, (tillatelsen) punkt 17.

Inspeksjonstema

- Internkontroll
- Avfall
- Bruk av brannskum
- Utforming av brannøvingsplass
- Utslipp til vann
- Sedimenter og grunnforurensning
- Kjemikalier

Rapporten omhandler avvik og anmerkninger som ble avdekket under inspeksjonen og gir ingen fullstendig tilstandsvurdering av virksomhetens miljøarbeid eller miljøstatus.

Definisjoner

Avvik: Manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov.

Anmerkning: Et forhold som tilsynsetatene mener er nødvendig å påpeke for å ivareta ytre miljø, men som ikke omfattes av definisjonen for avvik.

Andre forhold: Saker som framkom under inspeksjonen og som det kan være nyttig for virksomheten og saksbehandlere å kjenne til. Her kan også inngå kommentarer til tema som ble tatt opp under inspeksjonen, men der det ikke ble gitt avvik eller anmerkninger.

3. Oppfølging etter inspeksjonen

If skadeförsäkring plikter snarest å rette opp de avvik som er beskrevet i denne rapporten. For at Statsforvalteren skal kunne avslutte saken, må If skadeförsäkring innen 13.01.2023 sende en skriftlig redegjölrelse som viser hvordan avvik er rettet.

Vi ber om at dere stiler svarbrevet eller e-post (sfovpost@statsforvalteren.no) til Statsforvalteren i Oslo og Viken v/Øystein Solaas.

Dersom redegjölrelsen viser at avvik ikke er rettet, vil vi vurdere å varsle vedtak om tvangsmulkt. Tvangsmulkt benyttes for å sikre at avvik blir rettet.

4. Varsel om gebyr

Statsforvalteren er pålagt å ta gebyr for kontroller på forurensningsområdet. Gebyret skal dekke kostnadene for gjennomföringen av kontrollen. Vi varsler derfor at vi i henhold til forvaltningsloven § 16, tar sikte på å fastsette gebyrsats 1 for tilsyn av inntil en dags varighet. Dette betyr at dere skal betale kr. 35 000,- i gebyr for kontrollen.

Hjemmel for et vedtak om sats for kontroll av virksomheter er forurensningsforskriften § 39-7. Dere har anledning til å kommentere dette varselet. jf. forvaltningsloven § 16.

Eventuelle kommentarer må sendes til Statsforvalteren i Oslo og Viken innen to uker etter at dette brevet er mottatt.

5. Innsyn

Denne rapporten vil være tilgjengelig for offentligheten via postjournalen til Statsforvalteren i Oslo og Viken (jf. offentleglova).

6. Avvik

Vi fant fölgende avvik under inspeksjonen:

Avvik 1

If skadeförsäkring mottar, mellomlagrer og behandler avfall på brannövingsplassen uten tillatelse etter forurensningsloven

Avvik fra:

Forurensningsloven § 29

Avfallsforskriften § 11-2

Kommentarer:

Den som driver opplagsplass eller anlegg for behandling av avfall som kan medföre forurensning eller virke skjemmende, må ha tillatelse etter reglene i kap. 3 (i forurensningsloven).

Avfallsbesitter har ansvaret for å vurdere om avfallet omfattes av bestemmelsene i avfallsforskriften kapittel 11 (Farlig avfall).

Brannslukkingsapparater kan være farlig avfall.

Følgende kom frem på inspeksjonen:

- If skadeforsikring tar imot utrangerte brannslukkingsapparater på brannøvingsplassen. De brannslukkingsapparatene som ikke benyttes som slukkemiddel i øvelser blir tømt på brannøvingsplassen, og avrenningen ledes via et sedimentasjonsbasseng før det slippes på offentlig nett. På inspeksjonen ble det også observert en haug med slukkepulver i skogkanten i utkanten av anlegget, utenfor fast dekke.
- Bedriften kunne ikke vise til en vurdering av om brannslukkingsapparatene regnes som farlig avfall.

Avvik 2

If skadeforsikring mangler oversikt over bruken av slukkemidler på brannøvingsplassen og deres miljøegenskaper

Avvik fra:

Tillatelsen punkt 2.1, 2.6 og 6
Produktkontrollen § 3a

Kommentarer:

Bruk av prioriterte stoffer oppført i vedlegg 1 i tillatelsen (bl.a. perfluoroktylsulfonat og andre perfluorerte alkylsulfonater) er bare omfattet av tillatelsen dersom dette framgår uttrykkelig av vilkårene, eller forurensningsfaren er så liten at den må anses å være uten miljømessig betydning.

Det skal foreligge oversikt over alle kjemikalier som brukes mer enn unntaksvis. Miljøegenskaper til brennstoffer, øvelseskjemikalier og slukkemidler skal være dokumentert.

Det skal føres driftsjournal med opplysninger om antall øvelsesdager, øvelsenes omfang, forbruk av brennstoffer, kjemikalier, slukkemidler med mer.

Bedriften plikter å etablere et system for substitusjon av kjemikalier og råstoffer. Det skal foretas en løpende vurdering av faren for skadelige effekter på helse og miljø forårsaket av de kjemikalier og råstoffer som benyttes, og av om alternativer finnes. Så vel skadelige effekter knyttet til produksjon, bruk og endelig disponering av produktet, skal vurderes. Der bedre alternativer finnes, plikter bedriften å benytte disse så langt dette kan skje uten urimelig kostnad eller ulempe.

Følgende kom frem på inspeksjonen:

- If skadeforsikring kunne ikke redegjøre for miljøegenskapene til slukkemidlene i brannslukkingsapparatene som brukes under øvelser

- If skadeförsäkring kunne ikke redegjøre for miljøegenskapene til andre slukkemidler som benyttes på øvingsplassen
- If skadeförsäkring mangler journalføring av forbruk av slukkemidler på øvingsplassen
- If skadeförsäkring kunne ikke fremvise en dokumentert substitusjonsvurdering av slukkemidlene som brukes på brannøvingsplassen

Avvik 3

Drift og utforming av brannøvingsplassen er mangelfull med tanke på å unngå forurensning av vann og grunn

Avvik fra:

Tillatelsen punkt 3.1, 3.2 og 5.

Kommentarer:

Virksomheten skal være innrettet slik at det ikke finner sted utslipp til grunnen som kan medføre nevneverdige skader eller ulemper for miljøet.

Avrenning av overflatevann fra bedriftens utearealer skal håndteres slik at det ikke medfører skade eller ulempe for miljøet.

Sanitæravløpsvann og eventuelt annet forurenset avløpsvann, skal ledes inn på offentlig avløpsnett.

Følgende kom frem på inspeksjonen:

If skadeförsäkring gjennomfører brannøvelser på støpt betongdekke med kanter som skal lede avrenning til kum med påslipp til kommunalt nett. På inspeksjonen ble det observert at brannskum traff asfalten utenfor betongdekket, og at dette brannskummet vil kunne renne av asfalten og ut i miljøet (vann og grunn). Det ble også observert blått pulver på asfalten rundt betongdekket. Det blå pulveret ble opplyst til å være brannslukkingspulver.

Avvik 4

If skadeförsäkring mangler utslippskontroll til vann

Avvik fra:

Tillatelsen punkt 11.1

Kommentarer:

Bedriften skal vurdere behovet for målinger og beregninger av utslipp til luft og vann, samt støy i omgivelsene, og om nødvendig utarbeide et program som skal inngå i bedriftens dokumenterte internkontroll.

Følgende kom frem på inspeksjonen:

- Vann som er forurenset av virksomheten, slippes hovedsakelig på kommunalt spillvannsnett. Noe vann som er forurenset av virksomheten kan også gå til overflatevann¹, direkte eller via overvannsnett. If skadeforsikring kunne ikke vise til at behovet for målinger eller beregninger av utslipp til vann (spillvannsnett, overvannsnett eller overflatevann) er vurdert. Det er ikke utarbeidet et måleprogram for utslipp til vann
- Samme uke som inspeksjonen ble gjennomført ble det utført en utvidet vannprøve, med bakgrunn i at kommunen har målt høye fosforverdier i vann fra virksomheten. Det er ikke målt på PFAS.

Avvik 5

If skadeforsikring mangler en dokumentert miljørisikovurdering for brannøvingsplassen

Avvik fra:

¹ Overflatevann: Kystvann, brakkvann og ferskvann, unntatt grunnvann

Internkontrollforskriften § 5, 2. ledd, punkt 6 «Risikovurdering»
Tillatelsen punkt 2.5

Kommentarer:

Bedriften skal vurdere om aktivitetene ved virksomheten kan medføre fare for forurensning av det ytre miljø. Det innebærer at bedriften skal kartlegge farer og problemer og på denne bakgrunn vurdere risiko, samt utarbeide tilhørende planer og tiltak for å redusere risikoforholdene. Risikovurderingen skal være dokumentert, og skal omfatte alle forhold ved virksomheten som kan medføre forurensning. Ved endringer i driften skal risikovurderingen oppdateres.

Gjennom miljørisikovurderingen skal bedriften vurdere sannsynligheten for at en uønsket hendelse kan inntreffe og ha oversikt over de miljøverdier som kan bli berørt av forurensning fra driften, inkludert hvilke konsekvenser slik forurensning kan ha for omgivelsene (vann, grunn, luft, flora og fauna).

Alle aktiviteter/hendelser som foregår på brannøvingsplassen med tanke på utslipp til ytre miljø må synliggjøres, f.eks. bruk av slukkemiddel, øvelsesutstyr, lagring av avfall og kjemikalier, påvirkning på eksisterende grunnforurensning, påvirkning av slukkeskum på oljeutskillerens evne til å rense for olje, m.m.

Følgende kom fram på inspeksjonen:

If skadeförsäkring hadde en risikovurdering for brannövingsplassen, men denne mangler vurderinger av hendelser med risiko for ytre miljø

Avvik 6

If skadeförsäkring mangler tilstrekkelige rutiner samt en systematisk gjennomgang for å sikre etterlevelse av miljøkrav

Avvik fra:

Internkontrollforskriften § 5 punkt 7 og 8

Kommentarer:

Internkontrollen skal sikre at bedriften kjenner til det regelverket som gjelder for virksomheten og at den har nødvendige rutiner som sikrer at krav stilt i regelverket overholdes. Det skal foretas en systematisk overvåking og gjennomgang av internkontrollen for å sikre at den fungerer som forutsatt. Internkontrollforskriften gir bestemmelser om hva HMS-arbeidet skal bestå i og hva som skal dokumenteres skriftlig, jf. internkontrollforskriften § 5 2. ledd, punkt 1-8.

Bedriften skal iverksette rutiner for å avdekke, rette opp og forebygge overtredelser av krav fastsatt i eller i medhold av helse-, miljø- og sikkerhets- lovgivningen.

If skadeförsäkring kunne på inspeksjonen ikke beskrive og dokumentere hvordan de foretar en systematisk overvåking og gjennomgang av internkontrollen for å avdekke om driften er i

henhold til krav i tillatelsen og annet miljøregelverk. Det var også mangelfulle rutiner for å sikre overholdelse av miljøkrav. Følgende mangler kom frem på inspeksjonen:

- If skadeförsäkring har en rutine for avviksbehandling, men denne mangler en definisjon for avvik for ytre miljø. Det framkom også under inspeksjonen at avvikssystemet ikke var brukt i forbindelse med hendelser knyttet til ytre miljø
- If skadeförsäkring kunne ikke vise en skriftlig rutine for inspeksjon og vedlikehold av utslippsrelatert utstyr
- If skadeförsäkring har en instruks for drift av brannøvingsplassen, men denne mangler rutiner for å forhindre utslipp til ytre miljø
- If skadeförsäkring kunne ikke vise en skriftlig rutine for å håndtere farlig avfall som oppstår i virksomheten, herunder lagring og deklarerer

Avvik 7

If skadeförsäkring mangler oversikt over eventuell eksisterende forurenset grunn på brannøvingsplassen

Avvik fra:

Tillatelsen punkt 5

Kommentarer:

Bedriften plikter å holde løpende oversikt over eventuell eksisterende forurenset grunn på bedriftsområdet, herunder faren for spredning, samt vurdere behovet for undersøkelser og tiltak.

Følgende kom frem på inspeksjonen:

- If skadeförsäkring kunne ikke vise en oversikt over eventuell eksisterende forurenset grunn, herunder faren for spredning av forurenning
- If skadeförsäkring kunne ikke vise til at det er utført en vurdering av behovet for undersøkelser og tiltak for eventuell eksisterende forurenset grunn

7. Andre forhold

If skadeförsäkring opplyser om at de i dag ikke benytter PFAS-holdig brannskumkonsentrat på If sikkerhetssenter. Det har tidligere blitt benyttet Sthamex AFFF P 3% som ifølge sikkerhetsdatabladet inneholder PFAS. Bedriften opplyser om at de ikke planlegger å benytte dette brannskummet i fremtiden.

Vi gjør oppmerksom på at det kan finnes både håndslukkere og konsentrat med fluorholding skum. Noen fluorforbindelser (såkalte PFAS) er forbudt å bruke i brannskum både ved øvelse og ved reell brannslukking. Dette gjelder alle brannskum som inneholder stoffet PFOS eller PFOS-relaterte forbindelser. Disse brannskummene er også ulovlig å ha på lager og de skal leveres til godkjent mottak for destruksjon. Det er også forbudt å utføre brannøving med brannskum som inneholder PFOA.

8. Dokumentunderlag

Lovgrunnlaget for inspeksjonen var:

- Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven for If-sikkerhetssenter, vedtatt 09.12.2005
- Lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) med underliggende forskrifter
- Lov om kontroll med produkter og forbrukertjenester (produktkontrollloven) §§ 3 og 3a
- Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften)
- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften)

9. Informasjon til virksomheten

Regelverk som det ble informert om:

- [Lov om vern mot forurensninger og om avfall \(forurensningsloven\)](#)
- [Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall \(avfallsforskriften\)](#)
- [Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter \(internkontrollforskriften\)](#)
- [Lov om kontroll med produkter og forbrukertjenester \(produktkontrollloven\)](#)

Annen informasjon om lovverk og regjeringens arbeid finnes på www.lovdatabasen.no og www.regjeringen.no.

Link til aktuelle brosjyrer/infoark/informasjon:

- [Miljøkrav for brannøving med bruk av PFAS-holdig slukkeskum \(M-1619\)](#)
- [Har virksomheten din farlig avfall \(M-550\)](#)
- [Avfallsdeklarerer.no \(M-421\)](#)
- [Håndtering av farlig avfall \(M-284\)](#)
- [Substitusjonsplikten \(M 104\)](#)
- [Kontroll med risiko gir gevinst - risikobrosjyre](#)
- [Avvikshandtering - brosjyre](#)
- [Tanklagring av farlige kjemikalier og farlig avfall - Her finner du informasjon om hvilke vurderinger som kan inngå i virksomhetens miljørisikovurdering](#)

Ytterligere informasjon finnes på miljødirektoratets hjemmeside:
www.miljodirektoratet.no